SVOBODA СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. XCVII. No. 128. JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, JULY 7, 1990 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 7-го ЛИПНЯ 1990 Ч. 128 РІК XCVII

В УКРАЇНІ ВІДБУВАЄТЬСЯ ПОХІД „ДЗВІН-90"

Москва. — Українське товариство „Славутич", яке діє в Москві, повідомляє, що від 4-го липня до 23-го серпня в Україні пройде похід єднання всіх українців і всіх українських земель, головна ідея якого — підняття національної свідомости та громадської активности.

Ініціяторами походу є товариство української культури „Славутич" і українського молодіжного клюбу м. Москви, Товариство української мови ім. Т. Шевченка та Народний Рух України за Перебудову, які звернулися до всіх осередків, об'єднань, до краєзнавчих, історико-просвітницьких та культурологічних товариств і клюбів, запрошуючи представників творчої та наукової інтеліґенції, студентство, громадські організації взяти участь у поході. Учасники походу зустрічатимуться з населенням, проводитимуть диспути, мітинґи, акції на відновлення пам'яток історії, культури, природи. Силами учасників походу та місцевих жителів будуть організовані виставки, концерти, розпродаж книг і художніх творів та поширюватимуться інформаційні матеріяли. Похід відбуватиметься поетапно і охопить всі області України. Розпочнеться похід 4-го липня в Ужгороді й далі проходитиме: 14-го липня у Львові й Івано-Франківському; 21-го липня в Луганському, Тернополі, Чернівцях, Чернігові; 28-го липня в Одесі, Донецькому, Луцькому, Сумах, Хмельницькому; 2-го серпня в Миколаєві (обласному); 4-го серпня в Рівному, Вінниці, Херсоні, Харкові, Симферополі; 7-го серпня в Кірограді; 11-го серпня в Житомирі, Запоріжжі, Полтаві; 14-го серпня в Дніпропетровському; 18-го серпня в Кременчуку і Києві; 22-го серпня в Черкасах; 23-го серпня закінчення у Каневі.

Передбачають, що цей похід може зіграти величезну ролю в справі відродження України, і значення його може перевершити живе єднання Києва, Львова та Івано-Франківського, яке допомогло пробудити населення багатьох міст України від німотного заціпленіння.

Якщо хтось хоче посприяти успішному проведенню походу „Дзвін-90" коштами, повідомляємо рахунок українського товариства „Славутич": МФО 211015 МОУ Агропромбанку, рахунок 1700437 з позначкою „Дзвін"; й також рахунок Київського крайового об'єднання Товариства української мови ім.Т: Шевченка: МФО 322012 ОПЕРУ міськуправління житлосоцбанку м. Києва, рахунок 1700811 з позначкою „Дзвін".

За довідками можна звертатися в Київ на телефон Секретаріяту РУХу 228-24-63, де до ваших послуг буде Петро Кагуй.

ВІДБУЛАСЯ ВЕЛИКА РАДА РУХ-у

Київ. — 23-24-го червня відбула нараду у приміщенні Будинку вчителя (колишній будинок Центральної Ради), Велика Рада Руху. З доповіддю „Про політичну ситуацію в Україні та завдання РУХу" виступив голова РУХу, народний депутат УССР Іван Драч.

Були прочитані співдоповіді „Шляхи виходу України з економічної кризи" (д-р економічних наук Олександер Савченко), „Місцеві особливості діяльности краєвих організацій" (народний депутат ВР СССР Сергій Конєв, співголова РУХу), „Про необхідні доповнення до Програми й Статуту РУХу (член Секретаріяту РУХу Богдан Тернопільський).

В обговоренні взяли участь члени Великої Ради, представники краєвих організацій, закордонні гості.

Велика Рада РУХу ухвалила резолюцію щодо необхідности внесення змін у Програму та Статут РУХу. Пропонується, зокрема, зазначити, що метою своєї діяльности РУХ визначає відновлення державної незалежности України, створення демократичної парляментської республіки. Передбачається також поставити питання про вилучення з назви слів „за перебудову" та про реорганізацію структур керівних органів РУХу. Ухвалено також резолюцію „Про політичну ситуацію в Україні" та „Завдання РУХу", резолюцію щодо святкування Днів козацької слави, що відбудеться 3-5 серпня на теренах колишньої Запорізької Козацької Республіки. Велика Рада вирішила скликати ІІ-гі всеукраїнські збори (з'їзд) НРУ 19-21 жовтня у Києві.

Східньоевропейські країни отримають економічну допомогу Заходу

Брюссель, Бельгія. — Міністри закордонних справ 24-ох індустріяльних країн, погодилися на сесії 4-го липня, надати більшу економічну допомогу для Польщі, Мадярщини, а також для Чехо-Словаччини, Болгарії, Югославії і Східньої Німеччини.

Учасники не називали покищо висоти допомоги, а тільки у принципі погодилися, що так звана „двадцятчвірка" слідкуватиме за розвитком економічних і політичних подій у Східній Европі, зокрема у вимінених державах, і поступово втягатиме їх до господарської системи Західньої Европи. Рішення, на думку політичних й економічних спостерігачів має радше політичне, як економічне значення тим більше, що чимало міністрів закордонних справ заявляли про свою готовість допомагати, якщо згадані країни будуть придержуватисея демократичних принципів і самі максимально старатимуться піднести свою економіку, перевівши її на вільний ринок, тобто спосіб, який застосовується в Західній Европі.

Економічна 24-ка чомусь не брала до уваги Румунії, може власне зі згаданих причин порушення демократичних принципів і брутального здушення, при допомозі поліції, спеціяльних частин служби безпеки і війська, а також вуглекопів, антиурядових демонстрацій з наказу теперішнього президента Йона Ілієску. Світовий банк і Міжнародний монетарний фонд активно включаться в допомогу для східньоевропейських країн, яка не включає Совєтського Союзу. Головну ролю в цій 24-ці відіграють великі індустріяльні держави світу такі, як З'єднані Стейти Америки, Японія, Великобританія, Франція, Італія, Західня Німеччина та інші.

Секретар Державного департаменту ЗСА Джеймс Бейкер, який на цій нараді репрезентував Америку заявив кореспондентам, що усі п'ять передумов ЗСА були прийняті заздалегідь, а найголовніші з них, що східньоевропейські країни повинні зберігати права людини, згідно з рішенням Гельсінкської конференції.

В РИМІ ВІДБУЛАСЯ ІСТОРИЧНА ЗУСТРІЧ ОБ'ЄДНАНОЇ ІЄРАРХІЇ УКЦ

Місцеблюститель Митрополичого престолу Архиєпископ Володимир Стернюк

Собор св. Софії і УКУніверситет св. Климента в Римі

Блаженніший Патріярх і Кардинал М. І. Любачівський

Рим (УЦІС). — 24-27-го червня в Римі, в Апостольській Столиці й в осідку Синоду УКЦ на вулиці Мадонна дей Монті, відбулася історична зустріч: вперше за останні 44 роки українська ієрархія з рідних земель (10 владик) і з діяспори (18 єпископів) мали змогу зустрітися, особисто познайомитися, провести спільні наради і, під керівництвом глави УКЦ Блаженнішого Патріярха кардинала М. І. Любачівського, відбути канонічно приписану візиту „до Апостольських порогів" (ад ліміна апостолорум) з метою гозвітувати Святішому Отцеві про стан справ цілої і єдиної Помісної УКЦ. Це була без сумніву історична зустріч, і від часу заключення Берестейської унії, майже 400 р. тому Рим не побачив такого численного й авторитетного представництва українського, з'єдиненого з Престолом наслідника св. Петра, єпископату. Ця зустріч стала можливою завдяки встановленню 15 березня ц.р. дипломатичних зв'язків між урядом СССР і Ватиканом. Апостольським нунцієм Святої столиці в Москві, призначено архиєпископа Франческо Колласуоно, який досі вже встиг побувати у Львові і вивчити проблеми УКЦ на місці.

Зустріч повного складу єпископату УКЦ проходила в Римі за таким подярком. В неділю, 24 червня — соборна архиєрейська Служба Божа в прокатедральному соборі св. Софії, в крипті якої спочивають мощі великого мученика, ісповідника віри і поборника патріярхальної ідеї Блаженнішого Патріярха Йосифа Сліпого. Святу літургію очолили спільно глава УКЦ Блаженніший Патріярх М. І. Любачівський й архиєпископ Львова й місцеблюститель митрополичого престолу Володимир Стернюк. Їм співслужили 17 єпископів з діяспори й 9 владик з України: два епархіяльні владики — епарх Івано-Франківський Софрон Дмитерко й епарх Ужгородський і Мукачевський Іван Семеді; далі до делегації з України належали єпископи-помічники: Філемон Курчаба, Михайло Сабрига й Юліян Вороновський — всі зі Львова; Павло Василик і Іреней Білик — з Івано-Франківської епархії та двоє єпископів-помічників із Закарпаття — Іван Маргітич та Іван Головач.

Під час недільної Служби Божої у соборі св. Софії, на якій були присутні ватиканські прелати, в тому числі Апостольський Нунцій в Москві архиєпископ Франческо Колласуоно, представники українських установ в Римі, посланці католицького мирянського руху в діяспорі, численні працівники засобів масової інформації, однією із значимих моментів був перший прилюдний виступ архиєпископа й місцеблюстителя митрополичого престолу у Львові кир Володимира Стернюка. Не зважаючи на свої 83 роки, владика Володимир Стернюк владним голосом зробив кілька офіційних заяв, які визначають, так би мовити, стартову позицію ієрархів УКЦ з рідних земель напередодні зустрічі з Папою Римським і офіційними особами Курії. Суть першого виступу кир Володимира Стернюка зводиться до трьох основних пунктів.

Поперше: „Ми прийшли, заявив митрополит В. Стернюк, на поклик Святішого Отця, щоб йому скласти наш поклін, показати нашу любов, нашу підлеглість і наш послух супроти нього. Ось тому я виступив сьогодні з цією заявою, бо ми не шукаємо тут нічого іншого, як Царства Божого". Посилаючись на четверту Божу

(Закінчення на стор. 4)

Появилось чергове число збірника „Слово"

Торонто. — Цього року вийшов друком новий 12-ий збірник „Слово" — література, мистецтво, критика, мемуари та документи — в якому поміщені зразки творчости Об'єднання українських письменників „Слово". Цей том появився друком завдяки фондові, що його залишив у своєму завіщанні Улас Самчук.

У цьому збірнику, що як і кожного року є дзеркалом, у якому зарисовуються безупинні дерзання і творчість письменників у екзилі і Україні, а поміж ними: Євгена Сверстюка, Миколи Руденка, Наталі Лівицької-Холодної, Докії Гуменної, Володимира Янова, Ігоря Качуровського, Івана Кмети Ічнявського, Олекси Ізарського, Миколи Щербака, Дмитра Чуба, Яра Славутича, Миколи Ковшуна, Олександри Копач, Олекси Веретенченка, Марти Тарнавської, Григорія Вишневого, Олександри Черненко, Володимира Біляєва, Марії Голод, Ганни Черінь, Іриней Вереса і Романа Колісника, як теж статті Григорія Костюка, Анни Власенко-Бойцун, Осипа Зіньκевича, Валеріяна Ревуцького й Остапа Тарнавського.

Цей 230-сторінковий збірник у твердій обкладинці, у виконанні Якова Гніздовського, в ціні 15-ти дол., можна замовляти, звернувшись на адресу: Svoboda Book Store, 30 Montgomery St., N.J. 07302, або можна його закупити в інших українських книгарнях.

Співробітники катедри видали український канадський атлас

Торонто, Канада. — Д-р Любомир Луцюк і д-р Богдан Кордан, співробітники Катедри Українознавчих Студій при Торонтонському університеті, недавно видали нову книжку під наголовком Творення Краєвиду: Географія Українців Канади (Creating a Landscape: A Geography of Ukrainian in Canada).

Географія Українців Канади появилася друком у видавництві Торонтонського університету. Ця книжка являє собою Історичний Атлас, в якому поміщені 23 кольорові карти з відповідними роз'яснювальними текстами, які висвітлюють демографічні й еміграційні зразки українського поселення в Канаді від 1891 року до сьогодні. Це є перший того рода атлас в Канаді, який присвячує увагу виключно одній етнічній групі. В основу цього атласу лягли досліди й зібрані дані, вислід праці декількох років, та карти роботи одного з найкращих канадських картографів, працівника департаменту географії Торонтонського університету, Джефрея Метюса. Атлас опрацьовано з думкою відмітити століття українського поселення в Канаді, яке припадає на 1991 рік.

27-го жовтня в Торонтон-

(Закінчення на стор. 4)

Помер П. Сильчак, довголітній секретар 257 Відділу УНС

Лос Анджелес, Каліф. (А. Рудник) Тут 2-го липня, 1990 р. у ранніх годинах відійшов у вічність довголітній секретар 257-го Відділу УНС ім. Івана Годяка бл. п. Петро Сильчак. Покійний був не тільки секретарем, але загально діючим союзовцем, де разом зі своєю дружиною посвячував безліч часу союзовим, загально-громадським та церковним справам. Був любителем української спадщини і його збірка українських поштових марок, грошей та іших рідкісних пам'яток і документів, яку він при кількох нагодах виставляв українській та чужій публиці, була непересічна. Покійний був делегатом свого Відділу на багатьох Конвенціях УНС, де брав активну участь у різних комітетах та дискусіях.

Св. п. П. Сильчак

Вже будучи на пенсії і заслуженому відпочинку, бл. п. Петро Сильчак при допомозі своєї дружини Параскевії, яка була його заступником, дальше посвячував свій час та енергію секретарським та загально союзовим справам, був усе люблений своєю родиною та шанований українською громадою.

Відхід його у вічність залишив велику прогалину в Лос Анджельській союзовій та загальній громаді.

Членство 257 Відділу УНС складає глибокосердечні співчуття шановній дружині, дітям, братові та іншим членам родини.

НАТО ПОЧИНАЄ МІНЯТИ СВОЮ СТРАТЕГІЮ

Лондон. — У четвер, 5-го липня, тут відкрилася дводенна нарада голів урядів країн, що входять у Північно-Атлантійський Оборонний Союз (НАТО).

Президент ЗСА Джордж Буш, збираючись викласти нову американську точку зору на мету і завдання НАТО, виступив з пропозицією запросити на наступну сесію НАТО Міхаїла Ґорбачова і навіть надати йому можливість виступити на ній. На думку Президента, на сесію НАТО повинні бути запрошені й інші східньо-европейські керівники.

Кореспондент АП Теренс Гант пише, що ще недавно ситуація, при якій совєтського керівника запросили б виступити перед лідерами НАТО, була б немислимою, але на цей раз союзники, мабуть, підтримають ідею Дж. Буша.

Уже в перший день наради виявилися і деякі різниці в підході різних країн до перспективи реорганізації НАТО. Канцлер Західньої Німеччини Гельмут Коль заявив, що його країна готова підписати урочисту декларацію про те, що члени НАТО і Варшавського Пакту більше не ставляться один до одного як до противників. Г. Коль закликав західні країни „подати руку дружби і співробітництва" колишнім ворогам при умові, що ті відмовляться від ворожости і дадуть вагомі докази щирости своїх мирних намірів.

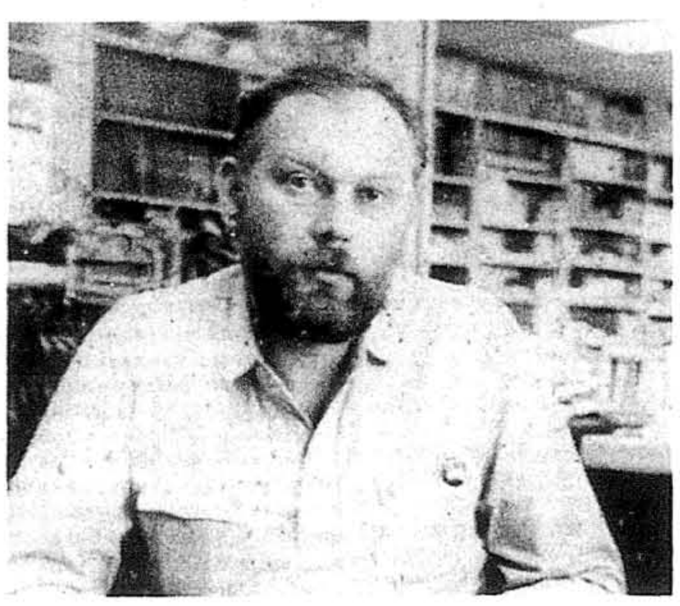
Канцлер закликав до паневропейського осудження застосування сили, запропонувавши знищити на території Европи всі нуклеарні артилерійські стрільна при умові, що СССР поступить так само зі своєю зброєю аналогічного типу. Не зважаючи на всі ці заяви, Коль твердо дав зрозуміти, що об'єднана Німеччина повинна залишитися членом Північно-Атлантійського Оборонного Союзу. „Німеччина і НАТО будуть фактором европейської стабільности в самому центрі континенту", — сказав Коль.

Пропозиція підписати спільну з СССР і східньоевропейськими країнами декларацію була зустрінута більшістю учасників наради без особливого ентузіязму. ЗСА також виступили проти декларації, вказавши, що саме визначення „Варшавський договір" незабаром втратить свій колишній сенс. ЗСА запропонували укласти двосторонні угоди окремо з кожною з країн, що входять у Варшавський Пакт.

Маргарет Тачер повідомила, що отримала послання від президентів Міхаїла Ґорбачова і Вацлава Гавела. Оба висловили зацікавлення результатами лондонської зустрічі.

„ЗЕЛЕНИЙ СВІТ" ПРАЦЮЄ

Джерзі Сиrі, Н. Дж. (О. Кузьмович). Перед нами перше число журналу „Зелений Світ" — видання Української Екологічної Асоціяції, а приніс його до редакції „Свободи" член секретаріяту „Зеленого Світу" Андрій Демиденко, який коротко перебував у ЗСА, як гість американської організації „Міжнародний марш миру". Усіх разом 60 осіб із УССР перебували впродовж двох тижнів в американських домах і зустрічались з тими особами, які зацікавлені проблемами світового миру і екології.

А. Демиденко в редакції „Свободи".

А. Демиденко по званні фізик із ступенем доктора фізики Київського університету з кінетики та молекулярної фізики, особливо зацікавлений радіоекологією і від початку — активний член організації „Зелений Світ", що заснувався в 1988 році. Тепер він належить до її секретаріяту і віддано працює для розвою та популярности цієї організації. Крім першого числа гарно і змістовно виданого журналу він приніс нам ще і маніфест „Зеленого Світу" англійською мовою, як також і книжечку зі статутом і програмою цієї громадської організації.

Він старається нам вияснити теперішний статус „Зеленого Світу", який є добровільно-об'єднуюча матірна організація, до якої належить і партія „Зелених" України, і незалежні екологічні організації і всі ті люди, що відчувають потребу щось робити у напрямі охорони перед занечищенням Укріани.

А це занечищення зеличезне, розповідає нам А. Демиденко, і воно не обмежилося лише до Чорнобиля та радіоактивности, яка так широко розлилася по всій Україні та Білорусі але також до іншого хемічного бруду, що затрує ріки України і землю.

— „В Україні є концентрація сільського господарства і промисловости, і всі відпади ідуть у ріки та землю, а заповідників в Україні лише 0,6 відсотка, в той час, як нормально — так і в інших державах — їх повинно бути три або п'ять відсотків.

— Чи можете сказати нам, яка цього причина? — питаємо.

(Закінчення на стор. 4)

У СВІТІ

ЗРИВАЮЧИ З БАГАТОЛІТНЬОЮ традицією протекціонізму, новий бразилійський уряд вирішив зробити доступною для імпорту та вільної торгівлі економіку своєї країни — восьму з черги серед найбільших економік Заходу. У Бразілії столиці країни, Зеілія Кардосо де Мельо, міністер економіки подала до загального відома, що комп'ютери, авта, машинерію та сировину можна буде ввозити на бразилійський ринок без жодних тариф. Під сучасну пору тарифи існують до висоти 105 відсотків, але до 1994 року їх зовсім не буде на сировину, а тільки 20 відсотків на більшість інших товарів. Це вже другий несподіваний крок нового бразилійського президента Фернанда Кольора де Мельо в економічну систему країни, бо 16-го березня один день після того, як він перебрав урядування він проголосив драстичні зміни, щоби зупинити інфляцію, що в той час сягала до 2000 відсотків річно.

НЕЛСОН МАНДЕЛА відбув тригодинну зустріч із прем'єр-міністром Англії Маргарет Тачер і згідно з його твердженнями „був успіх" незважаючи на те, що не могли договоритися чи радше погодитись над справою вживання економічних санкцій та насильства, як засіб у ліквідації апартеїду. Н. Мандела на пресовій конференції в останній день свого офіційного побуту в Англії заявив, що уважає цю першу зустріч „продуктивною" та, що з цієї зустрічі він особисто „вийшов збудований та повний сили і надії". Вони все ж таки зуміли знайти спільний ґрунт, бо прем'єр М. Тачер є вороогом апартеїду.

АФІШІ СУЧАСНОЇ УКРАЇНИ

Ню Йорк. — Український Музей влаштовує виставку під назвою „Афіші сучасної України". Виставка починається в середу, 11-го липня, в приміщеннях Музею, 203 Друга аве.

В АМЕРИЦІ

ЛЮДСТВО ВІДДАВНА шукало способи омолодження. Нових успіхів досягли лікарі, застосовуючи гормони росту з метою омолодження. Висліди цих наукових досліджень були надруковані у „Медичному журналі Нової Англії". Після шести місяців експериментального застосування гормону росту для фізичного омолодження 21-го чоловіка у віці від 61 до 81 року спостерігався значний прогрес та невеликі побічні впливи. Як відомо, після 30-ти років віку людський організм виробляє все менше гормонів росту, які стимулюють продукцію інсулінподібної протеїни, що сприяє росту та підтримує функції органів. Вчені узгоджуються у великому значенні дослідження гормонів росту та їх ролі у відновленні людського організму, але вони застановляються над можливими комплікаціями, які може викликати надужиття гормону росту: артрит, діябет, сердечні захворювання, гіпертонія та інші.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200
Бюро УНС у Вашінгтоні (202) 347-UNAW (202) 347-8631 (факс)
Subscription 1 year — $40.00 6 months — $22.00 3 months — $12.00
UNA members 1 year — $15.00 Change of address — $1.00 Make check or money order payable to: Svoboda
Postmaster: Send address changes to:
Svoboda, 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
(201) 434-0237
Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Зміна політичної ситуації — зміна збройних сил

Коли у 1949 році постав військово-політичний бльок під назвою Північно-Атлантійський пакт — його вістря було виразно звернене проти СССР, не як сила аґресивна, але оборонна. НАТО — 10 західньо-европейських держав плюс Америка і Канада — було ґарантом миру в Европі з американською атомовою „парасолею" та по суті на утриманні Америки, бо добра половина бюджету Пентаґону йшла на потреби НАТО. Америка була потрібна Европі більше, як Европа Америці, але Америка була цією найпершою потугою, якої неначе символом був традиційно американський генерал — верховний командант з'єднаних збройних сил НАТО (крім французьких). Центральним чинником НАТО в Европі була Німеччина. Коли Америка кривавилася на далеких азійських фронтах В'єтнаму і Кореї, Німеччина переводила у себе „господарське чудо", затерла всі сліди румовищ Другої світової війни і стала поруч із Японією найбагатшою країною світу. На всіх конференціях міністрів закордонних і військових справ членських країн НАТО у Брюсселі завжди, наче традиційно, були нарікання, що Німеччина призначає замалий відсоток свого бюджету на військові цілі. До „атомового клюбу" належала Англія і Франція — Німеччині не дозволили на власну атомову зброю, — Америка тримала на її території свої ракети з атомовими головками на близьку і середню віддаль. Німеччина мала стабільну армію, але за минулого півтора року ситуація радикально змінилася.

Совєтський Союз перестав бути загрозливою силою. Міхаїл Ґорбачов хоче, щоб НАТО взагалі перестало існувати. За рішенням „великої трійки" — ЗСА, Англії і Франції — НАТО залишиться і всупереч опозиції Ґорбачова членом НАТО стане з'єднана Німеччина. Але тепер настала парадоксальна ситуація, що західні демократичні члени НАТО погоджуються з СССР, щоби з'єднана Німеччина мала якнайменшу збройну силу. Не забувши цілком Третього Райху і жахіття Другої світової війни — дехто із обережних західніх державних мужів уважає, що НАТО повинно стати забезпеченевою силою не тільки проти СССР, але й проти з'єднаної Німеччини. Очевидно ані СССР, який опинився перед можливістю розвалу, ані Німеччина, яка після свого з'єднання стане найбільшою потугою в Европі, не загрожує мирові. Тому і НАТО матиме радше політичний, як і мілітарний характер, і буде тільки асекурацією миру „на всякий випадок".

Америка, — заявив Буш, — „збереже свою присутність в Европі". Але тут теж зайшла кардинальна зміна. Після з'єднання Німеччини і демократизації шістьох комуністичних країн (хоч цей процес ще не закінчився) — Америка перестала бути потрібною Европі так, як колись була і стане ще менше потрібною, коли завершиться плян економічної інтеґрації Европейської економічної спільноти, із скасуванням митних бар'єр, скасуванням пашпортових віз та заведенням однієї валюти. І тому не без причини далекосяжна американська закордонна політика і далекосяжні плянувальники американського світу фінансів, промислу і торгівлі рішуче відкинули суґестії митної війни Японії у відплаті за залив Америки японськими виробами та протекціоналізмом у відношенні до експорту Америки. Навпаки, світ американського бизнесу змагає до якнайкращих взаємин з Японією. І коли заламається дурійка китайських марксистів і суходільний Китай стане політичним і економічним партнером Америки і Японії — це буде достойний політично-економічний партнер і суперник Европи. Ґорбачов повторив був за Шарлем де Ґолем фразу про „Европу від Атлантику по Урал". Ми переконалися вже, що у світі все можливе, — але багато-багато води в усіх ріках світу мусить перепливти, поки сучасний большевицький Схід Европи зможе стати рівнорядним чинником з країнами НАТО чи Европейської економічної спільноти.

Український читач найперше прагне чути все, що торкається України і її сучасних процесів. Але розвиток подій на Сході і Заході взаємно тісно пов'язаний. Не було би революції проти комунізму, якби не було просякання всіма можливими шляхами і щілинами західньої демократичної ідеї і не було би в Україні сучасного процесу відродження, якби не було самостійницького здвигу учорашніх сателітних країн. Невідомо, як усе це викристалізується. Покищо і Західня Европи і З'єднані Стейти лагодять свою сучасність і формують свою майбутність без уваги на макабричний образ імперії Леніна — Сталіна — Ґорбачова

Степан Женецький

ТВОРИТЬСЯ ЧЕТВЕРТА БАЛТІЙСЬКА ДЕРЖАВА

Звичайно вважається, що існує три балтійські держави — Естонія, Латвія і Литва. Одначе наслідком зміни кордонів після Другої світової війни, постала ще й четверта балтійська держава, яка постала з північної частини німецької провінції Східньої Прусії. Сьогодні вона є складовою частиною Совєтського Союзу і має назву Калінінградська Область Російської Федеральної Соціялістичної Республіки, територія якої находиться між Совєтським Союзом, Литвою і Польщею.

Після 45 років мовчанки, про цю провінцію тепер заговорили в політичному світі. Коли Совєтський Союз захопив цю територію в 1945 році, то південну частину її подарував Польщі, а північну частину загарбав собі. І хоч Сталін був зарядив, що все німецьке населення мало бути прогнане зі Східньої Прусії, то все ж велика кількість німців там залишилася.

Від 1945 до 1989 року російська частина Східньої Прусії була проголошена забороненою зоною, до якої нікому, навіть совєтським громадянам, не вільно було подорожувати, а зокрема було строго заборонено відвідувати місто Кеніґсберґ, де находиться совєтська морська база. (Кеніґсберґ росіяни перезвали на Калінінґрад). Окрім двох американських журналістів, яким совєтський уряд дозволив відвідати Кеніґсберґ в 1945 році, жодна людина із західнього світу не змогла відвідати цього міста, де народився, проживав і творив славний німецький філософ, Емануель Кант. Щойно від минулого року, внаслідок ґорбачовської „гласности" та відлиги „холодної війни", про північну частину Східньої Прусії почали писати й говорити.

На початку біжучого року канцлер Західньої Німеччини Гельмут Коль і Міхаїл Ґорбачов договорилися до того, що ця Калінінґрадська область стане свідком німецької конституційної республіки Совєтського Союзу. Для СССР ця умова стала розв'язкою німецької національної меншости в СССР, яка довгі роки спричиняла багато клопотів Кремлеві. Знову ж Бонн скористав з неї у цей спосіб, що підсовєтські німці, замість вертатися до Західньої Німеччини поселюватимуться у Калінінґрадській області.

Як відомо, до 1941 року в Совєтському Союзі існувала Німецька Надволзьська Соціялістична Республіка. Після нападу Гітлера на Совєтський Союз. Сталін зліквідував цю республіку і переселив тамошнє німецьке населення до московської Центральної Азії і розселив їх в республіках Киргизькій, Таджикістанській, Узбецькій, а найбільше в Казахстанській.

У 1960 році совєтські власті уневажнили розпорядок Сталіна, яким він був проголосив всіх німців у Совєтському Союзі п'ятою колоною Гітлера. А це в свою чергу причинилося до того, що підсовєтські німці почали домагатися відновлення своєї німецької совєтської республіки. Брежнєв був погодився на ці домагання німців і в 1972 році вийшов розпорядок, який дозволяв виселеним німцям повертатися в околиці Волги. Константин Ерліх, редактор німецькомовного журналу в Казахстані, котрий є провідником німецької меншини в Совєтському Союзі, виявив цей розпорядок в 1988 році. Але росіяни, в яких відроджується (насправді, він завжди в них існував — СЖ) шовінізм, ніяк не погоджуються віддавати частину своєї національної території новій німецькій совєтській республіці.

Москва спершу плянувала створити німецьку совєтську республіку в північному куті Казахстану, але й казахи, подібно як і росіяни рівно ж не хотять віддати своєї національної території. У наслідок того, в липні 1989 року Верховна рада і совєтський уряд в Москві, покликали комісію, яка має найти розв'язку проблеми поселення надволзьких німців в СССР, чим дала згоду на відновлення німецької совєтської республіки.

Але тут виникло питання: де цю німецьку совєтську республіку примістити? Після небажання росіян організувати її на давньому місці, над рікою Волгою, та відмову Казахстану, Кремль вирішив примістити її в Калінінґрадській області, в колишній німецькій Східній Прусії.

У жовтні минулого року, в російській „Літературній газеті" був появився запитник до німецьких читачів відносно пляну відновлення німецької совєтської республіки у Східній Прусії, та де вони хотіли вертатися: до Західньої Німеччини, чи до нової німецької совєтської республіки? Більше як 80 відс. підсовєтських німців відповіли, що вони радше готові жити у Східній Прусії, аніж переселятися до Західньої Німеччини.

Пару тижнів тому Москва проголосила плян відновлення німецької совєтської республіки, щоб заохотити німців з різних совєтських республік поселятися в Калінінґрадській області,

(Закінчення на стор. 3)

РЕЙД КОВПАКА У КАРПАТИ І П. ТИЧИНА

(м.б.) В „Літературній Україні" в числі з 31-го травня ц.р., появилась стаття відомого письменника і діяча Руху Станіслава Тельнюка з багатими інформаціями про рухи партизанів у Карпатах у 1944 році, що варта переповісти. Йдеться про сильветки таких асів совєтських партизанів як Сидор Ковпак, ім'я якого так добре відоме, тим із нас, які тікали через Словаччину, та менше знаних генералів Семена Руднєва і Дмитра Резута. Заінтересовання автора статті Ковпаком і Руднєвим пішло з того, що вони були близькі із поетом Павлом Тичиною. Відомо, що Тичина заламався під тиском НКВД і готов був величати поезіями героїв „вітчизняної війни". Тичина і Ковпак ділили дачу на Кончі-Заспі і жили там довгі літа як близькі сусіди. Тичина зачав був писати епопею про Руднєва як героя партизанки, який згинув у боях проти „буржуазних націоналістів". Але в ході роботи виринули у нього сумніви. Він довідався з уст самого Ковпака як згинув ген. Руднєв і поема про смерть цього псевдо героя залишалась незакінченою. Ось що переповіла Тельнюкові дружина Тичини після його смерти і про причину чому з цієї поеми нічого не вийшло:

„Це було так: коли Ковпак і Руднєв зі своїми людьми йшли на приказ Сталіна на Карпати, то їм треба було пройти місцевість зайняту націоналістами. (Тобто УПА — м.б.). Дійшовши до тих місць, домовились із УПА, що війська націоналістів пропустять ковпаківців у Карпати. Все — честь по честі. Руднєв був чесний чоловік, ну, і Ковпак теж, так усі тоді розуміли. Пропустили їх на Карпати, зробили там ковпаківці свою справу, а далі — пішли назад. І от саме тоді прийшла команда з Москви 'вдарити в спину націоналістам' Руднєв кричить: 'Ми ж домовлялися!' А Ковпак: 'Наказ самого Сталіна!' Вдарили, але вийшли з того, так, що ковпаківці ледве ноги винесли. Руднєв там загинув. Але не згинув він з рук буржуазних націоналістів — УПА. Тільки кілька людей знало, як було насправді. Його вбила на приказ енкаведиста Сиромолотного радистка Петра Вершигори — Анюта Туркіна. Знав про це Ковпак і від нього знав Тичина".

Поему про „героя" Тичина не закінчив. Так Руднєв, заслужений генерал, герой Совєтського Союзу розчарований, не втримав язик за зубами, посмів сказати свою думку про чесність приказів Сталіна — і дістав нагороду на місці, таки в Карпатах і то з рук жінки... А порохонили його з почестями.

* * *

Тельнюк пише про ковпаківців не тому, що його інтересує той рейд, але тому, що його заінтересувала доля поеми про героя того рейду в Карпати. Але вияснивши історію з тим невдалим твором Тичини, він при цій нагоді каже дещо більше про цю затію. Він пише: „Я слухав Лідію Петрівну (дружину Тичини), а мені згадувалася цікава розповідь героя Радянського Союзу Дмитра Резута. Оповів він мені історію, яку ідеологи заперечать. Але я не маю права не вірити Резутові. (...) Загін, яким командував Резуто, воював на Словаччині. В одному з боїв на бік загону, яким командував Резуто, перейшов на радянський бік і на бік повсталих словаків батальйон дивізії 'СС Галичина'. Батальйон допоміг розбити німців і хотів здатися Резутові. Ну, що ж закони війни такі: здаються тоді в полон — мусиш їх брати. Але що робити з бранцями далі? Партизанщина, лінії фронту немає. Найлегше — пустити вчорашніх есесівців 'розход' і все. (Тобто мабуть роззброїти і постріляти — мало б це значити! (м.б.). Але ж вони допомогли в бою проти німців. Резуто вже сам бачив, що це не есесівці, а своє 'СС' розуміли як 'січові стрільці'. Тут Тельнюк дає довшу тираду про те, що ці вояки, це збаламучені пропаґандою наші селяни, які не усвідомлювали собі політичної ситуації. І Тельнюк продовжує свою розповідь: „Резуто зв'язався з Москвою по радіо питанням що робити з бранцями? Відповідь була одна: есесівців у полон не брати! Але це взагалі не були есесівці!... Залишився один, як здавалося Резутові, вихід: післати цей батальйон на явну загибель! І Резуто наказав 'галичинам', так він їх називав, взяти сильно укріплену німецьку фортецю на неприступних горах. Він розумів, що 'галичани' поляжуть усі до одного — фортеця мала великий гарнізон, узброєний до зубів. Через дві доби замайорів над німецькою фортецею червоний прапор; 'галичани' зуміли оволодіти нею майже без жертв. Та — нова морока — що робити з полоненими німцями? Резуто викликав до себе командира батальйону 'галичан' і поручив батальйонові відвести весь німецький гарнізон на лінію фронту, у розпорядження Червоної армії. І батальйон повів своїх бранців по німецьких тилах, і доставив їх регулярній Червоній армії. Німців відправлено у табор для військовополонених...".

— А „галичан"? — не

(Закінчення на стор. 3)

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про неспокійне „українське" літо

Дивне воно це літо 1990 року.

Звичайно, вже весною, кожний із нас думав про вакаційні пляни, про відпочинок і як та де його перевести. Одні відразу рішали їхати на літні українські оселі — замовляли отже кімнати на славній Союзівці, в надморському Вайлдвуді, інші із першими проміннями весняного сонця розпочинали відновляти свої хатки у Гантері чи Ґлен Спей, пенсіонери поверталися із Фльориди, щоб перебути літні місяці „на півночі" біля дітей та внуків. Усі вони шукали за українським середовищем на літні тижні, за оселями для молоді, де діти також находили своїх українських однолітків.

Інші, не так товариськo зацікавлені, плянували вакації в Европі, на островах чи, подорожуючи автом по ЗСА або Канаді.

Але у кожного завжди були особисті пляни, які ніяк не були пов'язані з політичною ситуацією чи загальними подіями. Важливою була лише вакаційна відпустка, коли і де її якнайбільше корисно для здоров'я і відпочинку перебути та як призбирати на неї відповідну кількість гроша.

Цього року, однак, усе змінилося. Десь загубився спокій, бажання відітхнути після цілорічного гамору великих міст серед зелені, у затишку із доброю книжкою в руках чи на спокійній розмові зі знайомими або близькими.

Це неспокійне літо не дає майже нікому відпочинку — а навпаки створює психічну та фізичну напругу, що її можна відчути у повітрю. Це літо сповнене почуваннями до України і її несподіваною близькістю, що витворилася протягом короткого часу горбачовської перебудови та відлиги у нашій батьківщині.

Здається немає української родини тут на північноамериканському континенті, яка не вітала б гостей з України або не посилала в Україну своїх найближчих.

Здається, наша кожна розмова тепер розпочинається питанням: „Коли їдете або хто у вас перебуває?".

Здається, що кожний із нас із приспішеним биттям серця переживає усі ці зустрічі із Україною, знайомиться з незнаними або призабутими членами родини, пізнає свої родинні місця, свої вулиці, якими ходив у молодості, свої колишні хати — все це, що досі було лише у споминах і снах.

Чи перед кількома роками можна було б подумати, що повні ностальгії оповідання і поезії наших трубадурів Івася Керницького, Богдана Нижанківського чи Миколи Понеділка, в яких так часто появлялося рідне село, рідне місто одним словом — Україна — станути у 1990 році дійсністю?

Адже хто тоді думав, що частині із нас пощастить ще раз ходити рідними сторонами, вітати рідних і кидати поміст понад рікою переживань так різних а так вагомих, що пропливли протягом тих десятків років?

Чи можна, отже, дивуватися, що це літо ніяк не таке як звичайно, а сповнене глибоких душевних переживань?

Байдуже чи ми їдемо туди чи живемо тут — наші дні заповнені зустрічами з живою Україною. Часом ці зустрічі радісні, іноді сумні, інколи сповнені сумнівів, а часом насичені великими надіями — але які вони не були б — вони хвилюючі, у високій напрузі, як літня буря — нікому із нас не дозволяють пристанути, набрати віддиху, чи у лінощах забути про все оточення і слухати шуму моря або гірського потічка.

Адже ми всі увійшли у неспокійне — „українське" літо.

О-КА

ВПЕРШЕ ПІСЛЯ ДРУГОЇ світової війни Пентаґон збирається різко збільшити свої земельні володіння на додаткових 4,5 мільйона акрів. Пентаґон є власником 25 мільйонів акрів по всій країні. Пляни Пентаґону натрапили на велику опозицію фармерів ча заході країни. Керівництво Пентаґону пояснює необхідність розширення полігонів випробуванням нової військової техніки та відсуненням значної частини американського війська з Европи. Нова зброя вимагає більшого простору для випробування, а військові бази, які плянується відсунути з Західньої Европи також потребують відповідної площі для розташування та проведення маневрів.

М. Ліщинський

ЗНАЧЕННЯ БРОДІВ У ВИЗВОЛЬНІЙ БОРОТЬБІ НАШОГО НАРОДУ

Ті тисячі могил, ті тисячі калік
нам оплатяться згодом.
Бо з них народ вогонь до жил
зачерпуватиме повік.
Бо з них він став народом.

Так писав про спадщину нашої визвольної боротьби після Першої світової війни співець стрілецької слави Українських Січових Стрільців, поет усусус Роман Купчинський.

Чим для визвольної боротьби українського народу є наша визвольна традиція знає кожний свідомий українець і тому хіба не треба вияснити, чому теперішній актив національного відродження в Україні організує масові здвиги народу та походи на цвинтарі та гроби, де вічним сном спочивають ті, що полягли в боях на полі слави в боротьбі за волю та самостійну, незалежну українську державу.

З описів тих національних молитовних походів і відправ ми чуємо про місцевості, де відбувалися визначніші бої і де з тих боїв залишилися цвинтарі, гроби чи могили. І так довідуємося про поминки поляглих на Маківці, Лисоні під Базаром і Крутами та в багатьох місцевостях, у яких є поодинокі гроби поляглих та могили з хрестами, що їх народ висипував для вшанування великої жертви крови вояків на різних бойовищах. Читачеві подаваних вісток, який знає історію нашої визвольної боротьби, насувається мимохіть питання: а чому не маємо жадної згадки про це, що народ молився також на цвинтарях чи на гробах в місцевостях, де в липні 1944 року відбувалася найбільша битва з часів нашої визвольної боротьби „битва під Бродами", яка є записана в багатьох історіях Другої світової війни.

На це питання дають нам відповідь колишні вояки Української Дивізії, які приїздять до ЗСА у відвідини родини, та уважна аналіза різних кремлівських видань, які описують події на фронтах Червоної армії.

Ці колишні вояки Дивізії, які приїжджають сюди, всі відвідували місцевості в районі Бродів, де в липні 1944 року Українська Дивізія займала бойові позиції, з яких 10 днів зв'язала значні сили Червоної армії і зупинила „райтераду" ґвардійських панцерних армій на захід. Варта в цьому місті згадати, що зв'язання тих панцерних армій в боях дало тоді можливість багатьом нашим скитальцям виїхати на Захід та врятувати тим своє і своєї сім'ї життя.

З битви під Бродами ми точних втрат наших не маємо. Приблизне число поляглих у цій битві подає 7,000. У жадній з інших наших битв ми таких великих втрат не мали. Однак ані цвинтарів ані вояцьких гробів під Бродами нема. Вороги наші дуже подбали про це, щоб слідів з цієї битви не було.

У четвертому томі історії Другої світової війни, яка була видана в Москві 1962 року про битву під Бродами є осібний кількасторінковий розділ. У цьому розділі автори історії подають, що там армії маршала СССР Конєва прорвали фронт оборони двома проривами, один на 12 км. а другий на 14 км. і кліщовим оточенням захопили згруповання армій оборони. Варта тут підкреслити, що на жадному фронті не вживано до переведення наступальних операцій такої кількости армій на так малому відтинку проривів, як у битві під Бродами, що було подиктоване особливими вимогами офензиви.

Автори ці не згадують, які то особисті вимоги були поставлені цій офензиві. Дещо більше про завдання цієї офензиви сказано в історії, редактором якої був головний маршал Бронетанкових Військ П.А. Ротмистров. Він подає, що завданням проривів під Бродами було заняти „промисловий і політичний" центр Львів. З переслухань полонених старшин Червоної армії знаємо, що маршал Конєв мав завдання оточити і взяти в полон Українську Дивізію, яка дуже шкодила дипломатичній акції Сталіна, бо участь дивізії на фронті проти Червоної армії заперечувала брехливу пропаґанду Кремля, що населення західніх земель України є вдячне Сталінові за „визволення" з ярма.

При змінах, які тепер зайшли в СССР, може вже бодай гуманітарна частина людства зуміє побачити, яким обманом послуговувалася комуністична пропаґанда платних московським режимом аґентів у настирливих зусиллях переконати світову опінію про щасливе життя народів СССР під „сонцем сталінської конституції" і московського політичного режиму.

Дуже пиняво дуже поволі, але таки леґенда про щасливе життя українського народу розвівається як „миляна банька", коли сам Ґорбачов не може нічого іншого сказати народам СССР як це, що він не Христос, який зумів накормити народ кількома рибами і кількома буханками хліба.

Велика частина нашого народу вже розуміє, що створена Дивізія і її велика битва в районі Бродів — це чергове зусиля народу нашого — оборонитися від сталінського народовбивства, яке, як знаємо, плянував перевести Сталін засланням цілого народу в смугу вічної мерзлоти, що мали переводити комісарі НКВД з династії воєнного злочинця Кагановича, який спокійненько доживає віку на вигідній дачі. Його за злочини не судять.

У липні згадаймо велику жертву життя і крови вояків дивізії у великій битві під Бродами, як рівно ж і згадаймо цих вояків, підстаршин і старшин дивізії, які після битви під Бродами доповнили курені УПА, що скріплені вишколеними в дивізії вояками вели завзяту геройську боротьбу з окупантом України і які своїми словними рейдами на захід переконали світову опінію, що народ наш є рішений вести свою боротьбу за визволення до переможного кінця.

На бойовищах у районі Бродів нема ані воєнних цвинтарів ані вояцьких гробів. Безбожний окупант згорнув бульдозерами поляглих в боях вояків на дно окопів і бункрів і сховав їх від народу і тим знову ограбив народ і його слави. Однак не сховав цієї слави, бо:

Слава не поляже! Не поляже а розкаже
що діялось в світі,
Чия правда, чия кривда і чиї ми діти.

Пророк наш і геній Тарас Шевченко не помилявся у своїх віщуваннях, бо після майже півстоліття поневолення наші молоді активісти національного відродження разом з колишніми вояками Дивізії організують збірку фондів і плянують поставити пам'ятник борцям за самостійну незалежну Україну, які полягли у великій битві — битві Української Дивізії під Бродами. А ми допоможім їм в тому патріотичному задумі і не рахуймо втрат, як напоминав нас поет і борець за волю України, син срібної землі Іван Ірлявський, якого німці замордували в Києві. Свій заповіт він залишив поколінням, у ньому він напоминав:

Не дивися назад, які жертви.
Скільки болю і скільки журби,
Бо життя розквітає на мертвих,
Які впали в огні боротьби.

Громадська зустріч на Лонґ Айланді

Сьогодні більше як коли-небуть перед тим видно, яку ролю може і повинна відігравати українська еміґрація в стосунку до потреб національного відродження в Україні.

Навіть найбільш поінформовані не уявляли собі в повні справи з того, яку кольосальну всесторонню руїну в усіх ділянках життя, принесла Україні московсько-большевицька окупація.

Навіть найбільші оптимісти не сподівались, що національне відродження буде проходити таким швидким темпом, особливо на Західній Україні, де ворог не зумів вимазати із пам'яті людей останньої епохи боротьби нашого народу за волю, періоду ОУН — УПА. Мабуть, це до великої міри допомогло західнім українцям порівняно скоро скинути з себе кайдани страху і повною ходою вкрочити в новий етап змагань.

Ще тільки недавно вільна українська преса на еміґрації по-різному інтерпретувала мужні але поодинокі випадки піднесення національних синьо-жовтих прапорів при деяких нагодах: одні сприйняли це із захопленням, великою радістю і надією на краще завтра, інші — з острахом за майбутність, мовляв, „пориваються з мотикою на сонце".

Ще не так давно вільна українська преса зайняла протилежні становища відносно факту розбиття Пластового табору біля Львова: одні гостро засудили варварський акт московсько-комуністичних вислужників в Україні, звинувачували тих, які не тільки відновили Пласт, але також зорганізували для молоді табір під синьо-жовтими красками, називаючи безглуздою провокацією, яка на майбутнє відстрашить молодь від дальшої активности і матиме неґативні наслідки на українське національне відродження.

Тут коментарі зайві — Україна відповідала сама за себе. Вона відважно, з почуттям історичної відповідальности вкрочила на шлях змагань за відновлення Вільної Української Держави і закликає українську еміґрацію до активної участи у цьому змагу.

Допомога потрібна в усіх ділянках життя, особливо, економічна і технічна допомога українським незалежним організаціям, видавництвам і діячам національного відродження.

Потрібно негайно хоча б частинно заспокоїти голод українців на книжки релігійного, історичного і літературного характеру.

Особливе місце займають потреби, які викликала екологічна руїна України, передусім нуклеарна катастрофа у Чорнобилі.

Важливою ділянкою української еміґрації є необхідність усвідомлюючої акції серед американського суспільства з ціллю пошуку підтримки для концепції визволення поневолених народів з російського ярма. Одним словом, нива велика, праці багато, потрібно робітників.

Щоб хоча частинно виконати свою історичну місію, еміґрація повинна бути зорганізованою, національно свідомою і актуально поінформованою. В громадах повинно пульсувати українське національне життя. Без того українські громади заникнуть, або в найкращому випадку стануть етнічною групою, яка часами задемонструє свою приналежність до української нації вишивкою, писанкою чи захопленням українськими танцями, без розуміння тих процесів, які проходять в Україні і без найменшої охоти їм допомогти. Так розуміє сьогоднішню ситуацію Управа Відділу УККА на Лонґ Айланді. Щоб посилити громадську працю в дусі потреб України і притягнути якнайбільше число людей до участи. Управа Відділу перевела переговори і написала листи до територіяльно зближених українських церков обох віровизнань і запросила їх до співпраці на загально громадській ниві.

Перша імпреза, яку влаштував Відділ УККА при співпраці церков св. Володимира в Гемстеді, св. Михайла в Юніонделі та св. Родини у Вест Айслині відбулась 20-го травня. Це була Громадська зустріч присвячена сучасним подіям в Україні. Її господарями була українська православна церква св. Михаїла в Юніонделі. В першій неформальній частині відбулись дружні дискусії при каві та солодкім і смачній та багатій перекусці, яку приготовило і пожертвувало Сестрицтво св. Марії і Ольги під проводом Ніни Мудрик..

Офіційну частину програми відкрила імпрезова референтка парафії св. Михаїла Еля Підубни, щиро вітаючи отців парохів і всіх присутних, відтак до переведення молитви запросила отця Архипресвітора Кендзірового-Пастухова. Коротке вступне слово від Відділу УККА англійською мовою виголосив Йосиф Хома, українською мовою — Катерина Мицьо.

Цікаву інформаційну і дуже добре опрацьовану доповідь на тему: „Сучасне національне відродження і перебіг виборів в Україні" виголосив українською і англійською мовою добре відомий українській громаді молодий громадський діяч, талановитий доповідач д-р Аскольд Лозинський.

Його доповнила висвітленням відео з інтерв'ю із сучасними діячами в Україні і відповідними коментарями його дружина мґр Роксоляна Лозинська.

Після виміни думок із присутніми можна ствердити, що доповідачі заспокоїли вимоги навіть найбільш вимогливих слухачів.

Цю вдалу під кожним оглядом імпрезу присутні закінчили відспіванням українського національного гімну а прихід з імпрези в сумі 360 дол. призначено на Фонд Допомоги Дітям Чорнобиля.

Катерина Мицьо

УКРАЇНА ПРОБУДЖУЄТЬСЯ! ДОПОМОЖІТЬ ЇЙ ВКЛАДОМ ВАШОЇ ДИВІДЕНДИ У ФОНД ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ — УНС!

Матура в Школі Українознавства ім. Т. Шевченка в Рочестері

Цього року десять молодих студентів закінчили матурою навчання в Школі Українознавства в Рочестері, Н.Й. 19-го травня матуральні іспити успішно склали: Ліля Ґлушко, Тарас Денисенко, Катя Коваль, Ліля Минак, Богдан Павук, Борис Полон, Тимко Сухенко, Наталя Харченко, Марко Чолач і Григорій Шот. У склад матуральної комісії входили мґр Павло Маляр від Шкільної Ради, директор Петро Лещишин і учительки Валентина Макогон, Марія Павлюк та опікунка кляси Ізабелла Омецінська.

Того самого дня увечері в залі при церкві св. Покрови відбувся бенкет у честь абсольвентів. Дир. П. Лещишин привітав гостей та передав ведення програми Тамарі Денисенко, управительці Української Федеральної Кредитової Спілки в Рочестері. Опікунка кляси Ізабелла Омецінська представила абсольвентів і їх батьків та побажала молодим успіхів на майбутнє.

Опісля по черзі промовляли: Марія Чолач — слово від батьків, Тамара Сухенко, студенка 9-ої кляси, попрощала ґрадуантів, а Ліля Ґлушко відчитала коломийку про ґрадуацію. Студент Тарас Денисенко в імені абсольвентів склав подяку священикам, учителям і батькам за їхній вклад у виховання молодих кадрів. Від батьківського Комітету промовляла Ганя Корнило, від УККА Ігор Гонтар і від Української Кредитової Спілки Роман Куціль. Молитву перед вечерею відмовив митр. пресвітер о. Ф. Коваленко, парох православної церкви св. Покрови.

Після вечері дир. П. Лещишин, звертаючися до абсольвентів, просив їх підтримувати в майбутньому тісний зв'язок з українською церквою, українськими товариствами і вести працю для добра і слави України. Він також подякував Церковній Раді при церкві св. Покрови на чолі з Федором Федоренком за безкоштовне вживання залі і всім тим, що причинилися до успішного проведення вечора.

При роздачі свідоцтв абсольвенти одержали подарунки і грошеві нагороди. Цього року вони одержали від Українського Народного Союзу чеки по 50 дол. і однорічну дарову передплату англомовного тижневика „The Ukrainian Weekly". Від Братського Союзу вони одержали однорічну передплату гарно оформленого журналу „Forum" і ювілейний примірник цього журналу, виданого з нагоди 175-річчя народження Т. Шевченка. Українська Кредитова Спілка в Рочестері дарувала абсольвентам збірку оповідань Богдана Юрія „Україна, сини і доньки" та сорочинки з емблемами.

Студенти і Батьківський Комітет у вислів признання за вложену працю склали директорові школи й учителям подарунки. На закінчення абсольвентам відспівано „Многая літа". Молитву по вечері провів архипресвітер о. Филип Бумбар, парох католицької церкви св. Йосафата в Рочестері.

По вечері в мистецькій програмі взяли участь: танцювальна група „Ukrainian Dance and Arts Council", студентка 8-ої кляси Христя Корнило відіграла на фортепіяні „Сонатіну" Баха, оркестра „Юні Кобзарі" під проводом Василя Корнила відіграла „Рондо" Мазаса і пісню „Ага, мила". Студентки Нікол Рідл і Тоня Корнило під звуки оркестри „Юні Кобзарі" відспівали пісню „Україно".

Після мистецької програми вечір продовжувався забавою.

Ізабелла Омецінська

Твориться...

(Закінчення зі стор. 2)

пообіцявши перезвати Калінінґрад на „Кантґрад", на честь німецького філософа Емануеля Канта.

Творення німецької совєтської республіки в північній частині Східньої Пруссії — пише Йоганн Фінк, історик і спеціяліст від німецьких справ, має в собі багато історичних дивовиж.

Коли перша німецька держава була створена над Балтійським морем, в гирлі ріки Преґель у XIII столітті, то це була єдина німецька територія з німецьким населенням, яка не входила до складу (німецької) Святої Римської Імперії. Також теперішня відновлена німецька совєтська республіка у Східній Прусії буде знову єдиною німецькою державою, яка рівно ж не входитиме під контроль Німеччини.

З творенням четвертої балтійської держави виплине ще одна заковика: вона буде єдиною конституційною совєтською республікою, яка, в разі проголошення Литви повною, незалежною, суверенною державою, буде позбавлена територіяльного сполучення з Совєтським Союзом. Отже постане подібна ситуація, яка існувала перед Другою світовою війною, коли то частина німецької території, Східня Прусія, була відділена від німецької держави; тепер може повторитися те саме зі Совєтським Союзом: балтійська німецька совєтська республіка у Східній Прусії може втратити територіяльне сполучення з комуністичною Москвою.

Балтійська німецька совєтська республіка може викликати ще один політичний клопіт: вона може спричинити непорозуміння зі своїм південним сусідом, Польщею. Варшава пару років переконувала Москву, щоб вона відступила Калінінґрадську область, Польщі. А минулого літа, кількох польських істориків відбули „наукову конференцію" у Варшаві, після якої появилися книжкою їхні праці, де вони доказують, що захоплення Польщею в 1920 році Східньої Литви, отже столиці Вільнюса й околиць, було... оправдане!

Таку саму „оправдану причину" Польща може найти і в майбутньому, щоб, коли їй трапиться нагода, наново загарбати східню частину Литви, разом зі столицею Вільнюсом, чи й цілу нову, німецьку, четверту, балтійську державу.

— З того бачимо, — як пише Й. Фінк, — що холодні води Балтику, загріваються.

Дехто з українських знавців старовини твердить, що територія, яка тепер називається Прусія — це прадавня українська територія. За твердженням цих наших знавців старовини, в старинних документах було записано, що цю територію в давнині заселяли Руси, а край називався Русія. При переписуванні цих старинних документів, німецькі історики зробили помилку (на нашу думку, навмисне) дописали букву П і з Русич, зробили „Пруси", а з назви краю Русія, зробили „Прусія".

Було б добре, щоб українські історики цю теорію докладно простудіювали.

Рейд...

(Закінчення зі стор 2)

втримав питання Тельнюк.

— „Що сталось з галичанами?".

Тяжким, скорботним поглядом подивився на мене Резуто і, зітхнувши сказав:

— Їхньої долі не знаю. Їхньою долею зайнялося інше відомство.

„Він знав їх долю — продовжує Тельнюк. Він через 'галичан' не отримав другої зірки 'героя'. Він знав як трагічно-нещадно закінчилася героїчна одисея тих 'есесівців', які ніколи есесівцями не були. Вони були українцями представниками цього народу, що його Сталін особливо ненавидів і хотів, як свідчив пізніше Хрущов, вивезти на Сибір".

Як згадано, Тельнюк заінтересувався рейдом Ковпака тому, що його інтересувало питання чому Тичина не докінчив закроєної на велику скалю поеми про карпатський рейд, довершений „українськими частинами". Статтю свою Тельнюк закінчує так: „На одному зі стеляжів, де лежали його папери, Тичина пришпилив листівку, написану від руки. Цитую зміст листівки з пам'яті: 'Зраднику українського народу, Тичино! На таємній раді борців за волю України ми вирішили тебе вбити. Вирок цей буде виконано у Львові (була дата і час). Тичина бував у Львові, але його не вбито. Його не вбили, бо напевне зрозуміли, що не в Тичині справа. Тичина боягуз не був.

— Ось так воно було — дуже і дуже непросто — закінчує свій репортаж Тельнюк.

Думаю, що хтось з учасників чи мемуаристів боїв УПА і Дивізії Галичина відгукнеться на ці спогади Лідії Тичини і Дмитра Резута, передані Станіславом Тельнюком.

Весняний концерт початкової школи Непорочного Зачаття

Учні школи Непорочного Зачаття у Воррені з їх учителькою музики Лесею Стасів-Гнатюк

Ідучи на весняний концерт початкової школи Непорочного Зачаття в п'ятницю, 18-го травня ц.р., не мав я сумніву, що родини дітей і гості виповнять спортову залю середньої школи Непорочного Зачаття. І так дійсно було. Скромна програмка, на якій, на першій сторінці зображена молоденька пташка, метелик та весняні квіти, відразу впадають в очі і викликають теплий настрій весни. Зміст програми вповні надається до настрою хвилі.

В означений час шум наповнив простору залю, а на сцену висипались живі квіти — наші діти, наша майбутність. Під умілим проводом дириґентки - учительки Лариси Гнатюк і при супроводі Ліди Цісарук, діти почали співати.

Присутні вислухали цілу програму з великою приємністю. Вона задоволила і батьків і дідів та усіх присутніх. Я не пригадую іншої імпрези, де публіка, після закінчення програми не розходилась немов чекала на її повторення.

Хоча не всі співають, але здається тяжко знайти людину, щоб не любила пісні та музики. Бо як не любити української пісні, коли вона додає охоти до життя, вливає втіху у зневірену душу. Пісня — чародійка, має величезну силу, що порушує найніжніші струни душі. Вона переносить наші думки під рідну стріху, до найближчих членів родини. У пісні воскресає все наново, і стає наче живе перед очима. Плекання пісні на поселеннях має глибоке виховне і пропагандивне значення. Наша пісня мала завжди могутній вплив на душу не тільки українця але і чужинця. Наша пісня є знаменним засобом української справи серед чужого довкілля. Бо пісня наша прекрасна, багата і мельодійна. Вона насичена найкращою поезією, в її словах іскриться сила, дотеп, потуга, надія і сміх дзвінкий.

І так весняний концерт виповнив програму насолодою і певністю, що в молодих серцях іскриться вже любов до рідної пісні.

Після закінчення програми можна було бачити щиру радість. Радість усіх присутніх, радість громади і радість учителів.

Ті, які не прибули стратили незабутні, приємні хвилини розкішного співу і усміхненого вигляду наших дітей.

Присутній дідо з Дірборну

Ділимося сумною вісткою, що в середу 4-го липня 1990 р. відійшла у Вічність наша Найдорожча Мама і Бабця

бл. п.

МАРІЯ САДЧЕНКО-КАСЯНЕНКО

Панахида п'ятниця 6-го липня 1990 р. о год. 7 30 веч. в похоронному заведенні Литвин і Литвин, Юніон, Н. Дж.

ПОХОРОН в суботу 7-го липня о год. 9-ій ранку в церкві св. Вознесіння в Мейплвуд, Н. Дж., а опісля на український православний цвинтар св. Андрія Первозванного в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Залишені у смутку:

син — СТЕПАН КАСЯНЕНКО з дружиною АНЕЛЕЮ
внуки — СТЕФАН, ІВАН, ПЕТРО і КСЕНЯ

У глибокому смутку повідомляємо Українську Молодь і організацію Спілки Української Молоді та Громадянство, що дня 29-го червня 1990 р. відійшов у Вічність

Всечесніший о. протопресвітер

ІВАН ТКАЧУК

відомий церковний, громадський діяч і любитель молоді. Довголітній духовний капелян і опікун української православної молоді на оселі Спілки Української Молоді в Елленвіл, Н. Й.

Висловлюємо співчуття Родині, молоді православного віровизнання та парафіянам церкви Всіх Святих.

Хай американська земля прийме Його Тіло і буде Йому легкою.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

УПРАВА ОСЕЛІ
СПІЛКИ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ
в ЕЛЛЕНВІЛ, Н. Й.

ПЕРЕД ВІДЇЗДОМ ДО Лондону на зустріч лідерів країн-членів НАТО в середу, 4-го липня, президент Джордж Буш зустрівся з Секретарем оборони Ричардом Чейні, державним секретарем Джеймсом Бейкером, віце-президентом Даном Квейлом, дорадником у справах крайової безпеки Брентом Скавкрофтом, керівником канцелярії Білого Дому Джаном Сануну та міністром фінансів Ніколасом Брейді. Вони обговорили пропозицію зміни стратегії НАТО, яку президент Дж. Буш збирається винести на обговорення лідерів держав-членів НАТО. Однією з його пропозицій є зменшення кількости американської артилерії з атомовими головками з умовою, що з території країн Східньої Европи будуть виведені всі совєтські війська. Зміни стратегії НАТО підуть у напрямку поступової трансформації з військового бльоку до політичної організації. На Конференції в Лондоні розглядатиметься також питання економічної допомоги Совєтському Союзові. Після повернення президента в п'ятницю з Лондону в Гюстоні заплянована зустріч лідерів сімох промислово розвинених країн вільного світу.

Тенісові турніри на Союзівці

Тенісова ланка **УСЦАК** подає до відома, що на літній сезон на Союзівці заплановано такі турніри:

11-12-го серпня — Подвійні ігри
31-го серпня — 3-го вересня — Крайові чемпіонати УСЦАК
6-7-го жовтня — КЛК

Відійшов у вічність

(Сл. пам'яті проф. Ю. Бобровського)

У погідний день, 21-го червня ц.р., Український православний цвинтар св. Андрія в Бавнд Бруку прийняв у своє лоно спочилого в Бозі заслуженого українця, вірного сина рідної землі проф. Юрія Бобровського. Його несподівана смерть, у п'ятницю 15 червня, глибоким болем вразила й засмутила не лише родину, друзів і приятелів, але й усіх, хто близько знав Покійного, який довгі роки невтомно працював на ниві української культури, як високоосвічений педагог, автор шкільних підручників, редактор і публіцист, церковний та громадсько-політичний діяч.

Покійний проф. Юрій Бобровський народився 6-го травня 1903 р. в м. Барвінкове, на Харківщині, в родині заможних хуторян-козаків; початкову й середню освіту одержав у родинному місті, а в Харкові закінчив історико-філологічний факультет Інституту Народної Освіти (кол. Харківський університет), дістав науковий ступінь і викладав у середніх і вищих школах.

Міцним українським корінням з дитинства вростав Юрій Бобровський в рідну землю, у колишні козачі степи Самарської паланки, захоплено слухав дідові перекази про своїх козацьких предків з Пристінської сотні, що в давнину одбивали напади татар і ногайців. Любив розповідати, що серед родинних „реліквій" збереглася смолою покрита дідова чумацька шапка „азовка". Коротка юність його припала на кровопролитні роки громадянської війни й „отаманщини" на Україні, коли згинули батьки й розпорошився рід, а йому самому не один раз смерть заглядала в очі. Жорстокі часи „сталінщини" затиснули Юрія Бобровського своєю „мертвою хваткою", як і всю свідому українську інтелігенцію, — відбув він ув'язнення й був засланий у дикі степи Казахстану, в Середню Азію, звідки під час Другої світової війни перебирався, голодуючи та ховаючись у печерах, через Дін на Україну... А далі — еміграція, небезпека зловісної „репатріяції" в ДіПі-таборах, в Німеччині, що нависала Дамокловим мечем, коли „союзники" видавали Сталінові „його людей". Але і в той непевний час, як і пізніше, Покійний був активним громадсько-політичним діячем, належав до ОУНр, публікував статті на теми ідеологічно-світоглядові й викривав облудність московсько-большевицької системи.

На вільній землі Вашінгтона, в Ню Йорку, куди проф. Юрій Бобровський прибув з дружиною Ольгою і малим Ігорем, довелося йому зазнати всіх поневірянь новоприбулих „ґрінорів", які, без знання мови, спершу взялися за важку фізичну працю. Дещо пізніше викладав Покійний російську мову у військовій школі, а потім повернувся до властивої педагогічної праці в українських парафіяльних школах, був інспектором шкіл на терені Америки, членом Шкільної Ради метрополії, роками редагував журнал „Рідна Школа", укладав підручники для українських шкіл, дописував до газет і журналів і в останні роки співпрацював з Консисторією Української Автокефальної Православної Церкви як редактор журналу-місячника „Українське Православне Слово".

20-го червня, разом із горем засмученою родиною, зібралися близькі друзі й приятелі у похоронному заведенні в Бавнд Бруку, де о. протопресвітер Артемій Селепина відслужив панахиду за спокій душі Покійного, при співі хору під керівництвом інж. Д. Олійника. У своєму короткому слові о. протопресвітер А. Селепина, колишній голова Консисторії УАПЦеркви, тепло згадував свою співпрацю з Покійним і його труд для добра Церкви й української громади та висловив глибоке співчуття дружині й синові з родиною.

Похоронні відправи відбулися в Церкві-Пам'ятнику св. Андрія, очолені настоятелем, о. протопресвітером А. Селепиною, в сослуженні о. протопресвітера В. Базилевського, настоятеля катедри св. Володимира в Ню Йорку і о. Ю. Галиці, настоятеля церкви Св. Вознесіння в Кліфтоні, до якої належав Покійний з родиною. Сумну урочистість відправ молитовно доповнював гарний спів хору під дириґуванням інж. Д. Олійника, нагадуючи, що душа Покійного відходить туди, „де нема ні недуги, ні журби, ні зідхання, а життя безконечне". Важкі хвилини „останнього цілування" завершилися прадавнім козацьким звичаєм — червоною китайкою накрито обличчя Покійного руками обох його внуків. Рушив до могили жалібний похід — його супроводжував також Владика єпископ Паїсій.

В останню земну путь проводжало Покійного лагідне літнє сонце, квіти й теплі прощальні молитви близьких і друзів, а також наостанку прозвучала над його могилою улюблена його пісня — „Ой, гай мати, ой гай, зелененький, десь поїхав в степ широкий козак молоденький", її тужливу мелодію з глибоким почуттям відіграла на флейті внучка Покійного, Джульєт.

На поминальному обіді, де було понад 40 осіб, виступали зі спогадами ті, хто здавна близько знав, або співпрацював з покійним професором та був заприязнений з ним і його родиною. Отець протопресвітер А. Селепина і о. Ю. Галиця зосереджувалися на духовній глибині засади нашої християнської віри про безсмертя душі, о. протопресвітер В. Базилевський поділився давніми спогадами про Покійного, якого знав ще з студентських років у його рідному місті, а пані Харченко згадала співпрацю з Покійним в часах організації українського шкільництва. Про політично-громадську працю Покійного говорив п. Олещук, окресливши його як націоналіста, відданого ідеї самостійности і незалежности України, а проф. Ів. Самійленко у своєму слові підкреслював ерудицію, глибокий патріотизм Покійного і любов до родини, до сина і внуків, для яких він був джерелом живої історії України та її культури. Про це сказав і син Покійного, Ігор, висловлюючи подяку всім, хто прийшов провести батька в останню дорогу. Він сказав також про глибокий вплив батька на нього особисто й роздав кілька примірників щиро й тепло написаного ним есею, присвяченого пам'яті Батька й Дідуся.

Молитовно проспівана „Вічная пам'ять" завершила сумний обряд, але в пам'яті живих покійний проф. Юрій Бобровський залишився шляхетною постаттю відданого діяча української культри, людини благородного серця, доброго батька і вірного сина України.

Валентина Юрченко

В Римі...

(Закінчення зі стор. 1)

заповідь „Шануй своїх батьків", кир В. Стернюк підкреслив, що немає правдивої любови й пошани до Наступника апостола Петра в Христовій Церкві без послуху Святішому Отцеві.

Далі Владика Володимир Стернюк заявив: „Це ми прийшли на те, щоб сказати вам, а через вас усім людям на світі, що ми існуємо. Ще півтора року тому, або й менше, ще казали, що нас нема на світі, що ми стоїмо на перешкоді до з'єднання Христової Церкви з тими всіма конфесіями, які існують на світі, а головно з Російською Православною Церквою. Але ж як нас, мовляв, нема, то якже ж ми могли стати на перешкоді до з'єднання?" — запитав митрополит В. Стернюк і продовжив: „Ми тепер є, і ми були, і ми нікому не стояли на передшкоді. Коли ви пам'ятаєте добре, наш бл. пам. Слуга Божий Андрей Шептицький перший зачав в Католицькій Церкві екуменізм, який пізніше II Собор Ватиканський розвинув і поширив у Церкві по всьому світі".

Подруге. На думку митрополита В. Стернюка в УКЦ, як в усіх Східніх Церквах і згідно з II Ватиканським Собором, повинен бути патріярх, який керував би Церквою як батько й отець. „І це ми хочемо також заявити: що ми прийшли з тою думкою і з тими самими почуваннями, які віддзеркалюють бажання і прагнення цілого українського народу". При чому владика Володимир Стернюк висловив погляд, щоб була створена одна Українська Києво-Галицька Церква, яка давніше існувала й яка повинна сьогодні існувати". Цього хочемо ми, цього бажаємо, бо це є нашим правом після II Ватиканського Собору".

Потретє. 24 червня Блаженніший Патріярх відзначив 76 років з дня свого народження. З тої нагоди кир Володимир заявив йому, як главі УКЦ, послуг і любов, а також висловив бажання, щоб він якнайскоріше прибув до Львова і засів на престолі, на що в нього законне право.

Після ранкової св. Літургії всі єпископи провели спільний обід в приміщеннях УКУ св. Климента Папи. На обіді відбувся обмін подарунками між двома вітками єдиної ієрархії УКЦ.

Властива ділова зустріч українських єпископів з Папою Римським відбулася протягом двох днів, 25 і 26 червня в Ватикані. Перший день зустрічі на найвищому церковному рівні був присвячений ознайомленню Папи з кожним єпископом з рідних земель окремо, відтак відбулася жвава дискусія Папи з делегацією єпископів з України на чолі з Блаженнішим кардиналом М.І. Любачівським, а після цього мала місце спільна авдієнція всього об'єднаного єпископату УКЦ з Святішим Отцем, членами Курії. На зустрічі були присутні фоторепортери й телевізійні знімальні групи. О першій годині відбулася пресова конференція, на якій було подано детальну інформацію про перебіг першої сесії зустрічі.

Ділова частина зустрічі 24.6 проходила за таким порядком: промова Папи Івана-Павла II, відповідь Блаженнішого кардинала М.І.Любачівського, доповідь архиєпископа М. Марусина, секретаря Східньої Конґреґації, на тему „Еклезіологія УКЦ східнього обряду у світлі постанов II Ватиканського Собору", звіт секретаря Ватикану для зв'язків з державами єпископа Анджела Содано п.з. „Заходи Святого Престолу на підтримку УКЦ східнього обряду". Після того зібрані мали нагоду заслухати звіти всіх епархіяльних єпископів: Львівського владики В. Стернюка, Івано-Франківського епарха С. Дмитерка, Ужгороджкого ординарія І. Семеді, митрополита Вінніпеґу М.Германюка і митрополита Філядельфійського С. Сулика. Для обговорення заслуханих доповідей та звітів був відведений цілий день 26 червня.

Наступного дня, 27 червня об 11-ій годині в Ватикані мала місце заключна пресова конференція з участю представників української ієрархії; відтак відправлено спільну благодарну св. Літургію в Колеґії св. Йосафата, а ввечорі того самого дня Блаженніший Патріярх влаштував з нагоди зустрічі з ієрархами з України прийняття в готелі „Колумбус".

Найважливішим результатом зустрічі 24-27 червня в Римі, як слушно підкреслив Блаженніший Патріярх Мирослав Іван Любачівський, слід вважати той факт, що Святіший Отець поблагословив і утвердив канонічну та церковну єдність єдиної Помісної УКЦ на батьківщині й у діяспорі, яка перетривала роки переслідування в любовній єдності.

Перед зміцненим проводом УКЦ відкриваються перспективи росту й благословенного процвітання. Відновлення єдности ієрархій УКЦ де факто становить важливий крок до осягнення повного національного суверенітету українського народу.

СЕКРЕТАР ОБОРОНИ Ричард Чейні заявив, що НАТО повинно зберегти функції охоронця безпеки та стабільности в Европі не зважаючи на зменшення загрози зі сторони Варшавського пакту. Виступаючи на пресовій конференції в норвезькій столиці Осло Р. Чейні сказав: „Керівники НАТО повинні пригадати Совєтському Союзові, що західня оборонна спілка має та мала чисто оборонні функції та нікому не загрожує". Секретар закликав до обережности у прийнятті рішень, які стосуються оборони західніх країн. Припустивши, що через 4-5 років всі совєтські війська будуть виведені з території Східньої Европи, Р. Чейні підкреслив, що це не зменшить совєтських атомових арсеналів. Після відвідин Норвеґії Секретар оборони ЗСА поїде до Греції, Еспанії, Портуґалії та Туреччини.

МІНІСТРИ ЗАКОРДОННИХ справ 24-ох передових індустріяльних держав світу вирішили поширити свою програму індустріяльної допомоги для Польщі та Мадярщини, включаючи туди інші визріваючі демократичні країни Східньої Европи, як Чехо-Словаччину, Болгарію, Югославію та Східню Німеччину. Вчорашнє рішення не включало конкретних цифер, але згідно з твердженнями політичних коментаторів мало куди більше політичне значіння, як економічне. Ця так звана „Група 24", що її створено тому рік для координування допомоги Східній Европі в основному погодились розглянути прохання цих чотирьох східньоевропейських держав, визначити свої можливості технічної та фінансової допомоги, а тоді зібратись знову та обговорити спільну програму допомоги. У своєму звідомленні „Група 24" ствердила, що ці чотири країни було взято під увагу не тільки тому, що вони заініціювали мінімальні економічні зміни, але також за їхні демократично політичні зміни. Натомість прохання Румунії покищо не бралося під увагу через брутальну поведінку уряду президента Ійона Ілієску з мирними демонстрантами в Букарешті минулого місяця. Вище згадувана організація складається із 12-ти членів держав Европейської спільноти, сім інших европейських країн, ЗСА, Японії, Канади, Австралії та Нової Зеляндії.

„Зелений..."

(Закінчення зі стор. 1)

— Просто такі заповідники ніколи не були засновані, а вони конечні для очищення повітря. Ви уявляєте собі, що вдихують люди з усіх хемічних і нуклеарних споруд, що побудовано в Україні? Саме тому ми уважаємо, що нам не вистачає говорити лише про екологічні завдання такої організації, як „Зелений Світ", але ми мусимо думати також політично. І це було причиною, що ми створили партію „Зелених" в Україні, яка на політичній арені України буде боротися за краще життя нашого народу на цій землі.

Якщо говорити про наші пріоритети, то я охопив би їх у чотирьох точках: перша — це політичний напрямок, який давав би вірні прогнози на розвій політичних подій в СССР і у світі, друга — це незалежні екологічні досягнення, третя — екологічне виховання, тобто поширення екологічних знань, а четверта — це побудова громадського суспільства, бо держава, що не має вихованого суспільства, не може існувати.

У нашому маніфесті ми виразно зазначили, що пропонуємо співпрацю з усіми конструктивними і демократичними силами України, які мають ті самі цілі як ми.

— Чи ви знайшли зрозуміння ваших цілей у інших організаціях „Зелених"?

— Так, ми знаємо дружні зв'язки з подібними організаціями Західньої Німеччини, Чеської і Словацької Федеративної Республіки та з іншими „Зеленими" організаціями в СССР. Тепер ось ми вперше приїхали до ЗСА і тут в наших американських друзів знайшли багато сердечности, спільних думок і гостинности.

— Як це сталося, що ви усі були в американських домах протягом двох тижнів, а щойно тепер, на кінець, приходите до української редакції?

— Ми мали виповнені дні точно розробленим пляном. Але коли вдруге приїде така тура, тоді було б важливим негайно зв'язатися з українцями хоча б із-за мови, тому що не усі із нашої групи знають англійську мову та мали труднощі порозумітися зі своїми господарями. Але коли буде нагода до цього — мені невідомо.

Наш гість прощаючись, залишає нам багато матеріялу і знімок із відзначування четвертої річниці нещастя у Чорнобилі, а редакція обіцяє, що їх використає на сторінках „Свободи".

Співробітники...

(Закінчення зі стор. 1)

ському університеті відбувся вечір з нагоди появи цього атласу, на який прибуло велике число шанувальників. Подібні вечори відбулися в наступних тижнях теж і в Едмонтоні, Кальгарах, Саскатуні та у Вінніпеґу.

Повернувшись зі своєї промоційної поїздки, д-р Любомир Луцюк заявив: „Поява Атласу притягнула не тільки увагу українського громадянства, але здобула позитивний відгук у канадській пресі. Можна сподіватися, що перший наклад буде скоро випроданий і вже робляться пляни опрацювати нове перевірене й доповнене видання та видати його в рік століття. Атлас є задуманий як основний підручник для навчання і для тих, хто цікавиться етнічною імміґраційною історією Канади, а зокрема історією українців Канади. Ми вважаємо його основним проєктом, який в майбутньому буде періодично доповнюватися свіжими даними на підставі майбутніх переписів населення Канади".

Кошти на видання цього атласу одержано від фундації HUME канадського міністерства багатокультурности й громадянства, фундації суспільних і гуманістичних дослідів Канади, Шевченківської фундації, як теж від декількох українських канадських інституцій.

Атлас в твердих обкладинках можна набути за ціну $37.50 в Katedra Books, University of Toronto, 100 st. George Street, Toronto, Canada M5S 1A1.

ВИПРАВЛЯЄМО ПОМИЛКИ

В „Свободі" ч. 126 з 5-го липня на першій сторінці в розповіді про І. Сеник в другому абзаці, четвертий рядок треба читати: „так багато сказано, бо й справді..." В продовженні цього репортажу на 3 стор. також є помилки: у вірші, в дев'ятому рядку згори стоїть зайва літера „С" після слова „дядько" і далі в наступній колонці абзац четвертий треба читати: „Коли мова зайшла про її поезії, то виявилося, що не всі вони зникли в череві КҐБ. ((Редакція „Свободи" просить пробачення за недогляд).

● РОЗШУКИ ●

Шукаю брата Василя Дмитріва, Жив у Манчестері, в Англії у бараку ч. 49. Хто знав би про нього або він сам, прошу писати:

Box DAD
1919 Palmetto St.
Ridgewood, N. Y. 11385
U.S.A.